

1.

Je načase dívat se na české vojáky během Velké války jako na skutečné vojáky : rozhovor s Étienne Boissierie o Čěších, Slovácích a střední Evropě na počátku 20. století i po roce 1989 a také o rakousko-italské frontě jako ideální pozorovatelně Velké války / Étienne Boissierie ; [Autor interview, překladatel] Milena Lenderová – cze

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 38, č. 1 (2016), s. 14-16.

Rozhovor s předním francouzským odborníkem na slovenské a středoevropské dějiny. Jak poznal českou a slovenskou historiografii, jeho první dojmy ze střední Evropy. Zájem o nové cesty k hlubšímu pochopení osudů českých a slovenských vojáků za Velké války. Podobnost sociálních dějin Velké války v českém a slovenském prostředí. Pohled na rakousko-italskou frontu během války a české frontové nasazení, na vojenský život Čechů a Slováků ve válce - problémy bojovníků, jejich radosti, starosti i obavy. Výhody využívání pramenů osobní povahy.

historiografie ; dějiny dvacátého století ; válka ; dějepis ; historické hledisko ; Rakousko-Uhersko ; Slovensko ; střední Evropa ; první světová válka, 1914-1918 ; vojáci ; Češi ; Slováci

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/449519>

2.

Knedlíky na frontě : českoslovenští dobrovolci v Rusku a jídlo / Dalibor Vácha -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 38, č. 1 (2016), s. 22-25.

Velký počet československých dobrovolníků v Rusku během 1. světové války způsobil problémy s ubytováním i stravováním, které se řešily improvizacemi. Jídlo od českých a slovenských krajanů, občasně hody, chudý proviant, krádeže prasat apod. Při odchodu z Ukrajiny přešlo zásobování legií na ruské úřady. Vojáci dostávali peníze, za které si obstarávali jídlo. Zásobování problematické. Ve vzpomínkách vojáků se úvahy nad jídlem a hladem objevují častěji než popisy bojových střetnutí.

dějepis ; dějiny dvacátého století ; válka ; Rusko ; vojáci ; zásoby ; jídlo ; 1914-1918

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/449522>

3.

Pozor! Začíná nová válka ... : kde se vzalo pojmenování první a druhá světová válka? / Richard Švanda -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 38, č. 1 (2016), s. 36-38.

Autor popisuje, jak a kdy se pojmy první světová válka a druhá světová válka staly ustáleným pojmenováním, od utopických románů z počátku 20. století k projevu prezidenta Roosevelta v r. 1939. V Rusku se o 2. světové válce hovoří jako o Velké vlastenecké válce.

válka ; historické hledisko ; pojem ; dějepis ; první světová válka, 1914-1918 ; druhá světová válka, 1939-1945 ; název

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/449525>

4.

Vladař míru : císařpán a začátek války světové / Jiří Rak -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 38, č. 1 (2016), s. 10-13.

19. století přineslo do českého života převratné změny - technický a průmyslový rozvoj, vyspělou kulturu i vzdělávací systém. Ke klidu monarchie přispívala i dlouhá vláda císaře Františka Josefa I. Změny na počátku 20. století však již starého císaře dostihly a projevíly se i v Čechách. Češi již běžně obsazovali vysoké úřední posty, ale projevoval se i radikalismus, psalo se o útlaku, jemuž je český národ vystavován. Po sarajevském atentátu ultimátum Srbsku, všeobecná mobilizace. Když už byla válka skutečností, udržoval rakousko-uherský tisk ve veřejnosti víru v lokalizaci konfliktu. Příkazem doby bylo zachování klidu, avšak, jak psal tisk, vše, nač říše rakousko-uherská dosud vždy hleděla zpovzdálí, stalo se pro ni náhle bezprostředním.

dějepis ; dějiny dvacátého století ; válka ; tisk ; Rakousko-Uhersko ; císař ; první světová válka, 1914-1918 ; století 20

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/449501>

5.

Vlasta Vrázová : výjimečná žena čechoamerické komunity / Martin Nekola -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 38, č. 1 (2016), s. 39-41.

Dcera cestovatele Enriqua Stanka Vráze. Narodena v Chicagu, kde sama podnikala trampské cesty po Americe. Během první světové války rodina intenzivně podporovala zahraniční akce T. G. Masaryka. Po vzniku samostatného Československa se přestěhovala do Prahy. Vlasta se v r. 1939 vrátila do Chicaga, kde pomáhala založit pobočku Československého červeného kříže. Později se stala předsedkyní Československé národní rady americké, nejvýznamnější krajanské organizace. Po válce členkou americké organizace pro pomoc Československu (American Relief for Czechoslovakia). Znovu v Praze, kde byla zatčena StB, po americké intervenci propuštěna. Poté práce a finanční podpora české menšiny a nových emigrantů v USA po r. 1948. Zemřela v srpnu 1989, pár měsíců před pádem železné opony.

biografie ; pomoc ; podpora ; emigrace ; společenství ; válka ; politika ; Vrázová, Vlasta ; Vrázová, Vlasta ; Československo ; USA ; krajani ; krajanské spolky ; Češi

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/449528>

6.

Zápisky z jižního bojiště : válečné vzpomínky Bohumila Pazderky / Pavel Heřmánek -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 38, č. 1 (2016), s. 17-21.

Článek informuje o jižní frontě během 1. světové války, která, kromě bojů na Piavě, nepatří do všeobecného historického povědomí. Zde však čeští vojáci umírali po tisících. Autor prezentuje dobové vzpomínky obyčejného vojáka, Bohumila Pazderky, na jeho účast v bojích na italské frontě i na vstup do československých legií. Doplněno dobovými fotografiemi.

dějepis ; dějiny dvacátého století ; válka ; vzpomínání ; Itálie ; první světová válka, 1914-1918 ; vzpomínky ; 1914-1918

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/449505>